

LÝ LỊCH DI TÍCH

I/ Tên gọi: - Tên thường gọi: Chùa Ông
- Tên chữ: Quan Công Miếu

II/ Địa điểm phân bố di tích, đường đi đến:

Miếu Quan Công tọa lạc ngay ngã 3 đường Trần Phú - Nguyễn Huệ và đối diện với chợ Hội An. Miếu mang số 24 thuộc đường Trần Phú, khu vực I phường Minh An thị xã Hội An.

Do nằm ngay giữa khu dân cư của Phường nên có thể đi đến di tích bằng các loại phương tiện: ô tô, xe gắn máy, xe đạp ...

Trước năm 1975, đường Trần Phú còn có tên gọi là đường Cường Để. Thời Pháp gọi là: Rue du pont de Japonaise.

III/ Sự kiện nhân vật lịch sử và thuộc tính của di tích:

Theo quyển 5 (*Đại Nam Nhất thống Chí*) có chép: “*Miếu Quan Công ở Phố Hội An, Huyện Diên Phước, do người làng Minh Hương xây dựng thờ Quan Thánh Đế Quân, qui chế lộng lẫy. Năm Minh Mạng thứ 6 Thánh Tổ Nhân Hoàng Đế du tuần phương nam, xa giá qua đền ban cho 300 lạng bạc...*”

Một văn bia hiện còn trong miếu có câu: “*Quan Thánh Đế miếu và Quan Âm Phật tử bản xã đã xây dựng hơn 100 năm*”. Niên đại của tấm bia này là năm Quý Dậu 1753. Như vậy thì muộn nhất là năm 1653 miếu đã được xây dựng.

Miếu tu sửa nhiều lần vào các năm: 1753 - 1783 - 1827 - 1864 - 1904 - 1966 (*căn cứ vào những bia hiện còn 2 bên miếu*) nhưng nhìn chung di tích vẫn còn giữ được nguyên trạng. Đến nay miếu được bảo quản dưới sự quản lý của Ban QLDT Hội An.

Miếu thờ Quan Công (*Quan Vân Trường*) một vị tướng thời Tam quốc của Trung Quốc, thường được lấy làm tấm gương về lòng trung hiếu tiết nghĩa dưới thời phong kiến.

Miếu Quan Công là một nơi được nhân dân thờ phụng tín ngưỡng không những riêng ở Hội An mà cả các nơi khác. Đã có một thời kỳ dài trong lịch sử Quan Công miếu được coi là trung tâm tín ngưỡng Hội An. Trong miếu còn có bài thơ của Nguyễn Nghiễm là cha của nhà đại thi hào Nguyễn Du cùng Nguyễn Lệnh Tân và Ông Sĩ Dư đề vịnh khi đến Hội An vào năm 1775.

IV/ Loại di tích: Miếu

V/ Khảo tả di tích:

Miếu có mặt bằng theo kiểu chữ quốc do nhiều nếp nhà hợp lại mà thành.

Nếp ngoài cùng có 3 gian, nằm xuôi theo trục đường Trần Phú sát mép ngôi giọt gianh, ở 2 vì đầu hồi có 2 “lồng đèn” bằng gỗ chạm hoa sen, lá lật. Cửa gỗ là theo kiểu “*thượng song hạ bản*” chạm hình hoa lá mây cuộn. Kết cấu vì kèo kiểu “*chông rường giả thủ*” kích thước khá lớn (*cột xà đường kính 50cm*) có chạm hoa văn và bào soi cong vỏ măng. Hai hành lang nối tiếp chạy dọc bao lấy khoảng sân rộng vuông. Nếp sau nằm ngang, kết cấu cũng theo kiểu “*chông rường giả thủ*” tương tự như nếp ngoài.

Mái hợp ngôi ống có men màu, bờ nóc gắn hoa chanh và đắp hình rồng, nghê, ốp mảnh sứ màu.

Kết cấu và trang trí của miếu là điển hình của các miếu đền, chùa cổ ở Hội An. Miếu còn 2 mặt cửa khắc đầu rồng.

VI/ Các hiện vật trong di tích:

- Hơn 33 bức hoành và 10 bộ câu đối có giá trị
- 3 tượng: Quan Công (*Quan Thánh đế quân*), Quan Bình, Châu Thương
- 2 con ngựa: Bạch thố và xích thố
- 3 cây thanh long đao bằng gỗ
- Mõ, chuông, trống lớn
- 5 bộ lư hương (*lớn và nhỏ*)
- Nồi hương bằng hợp chất
- Bệ tượng, bệ hương án có 5 cái
- 1 chuông đồng nhỏ
- Biển đề thờ 3 tấm
- Độc bình sứ 1 cái
- Độc bình bằng đồng 1 cái
- Bát hương sứ và đồng
- Đĩa sứ lớn và nhỏ 7 cái
- Lồng đèn lớn và nhỏ 5 cái
- Lũ bộ 1 bộ
- 1 bộ áo thụng
- Tráp gỗ có in triện 1 hộp
- Bức nghi và vải rèm
- Bức họa Khổng Tử 1 bức

VII/ Giá trị lịch sử khoa học nghệ thuật văn hóa:

Miếu Quan Công là một loại hình miếu đền hình trong chín loại hình di tích cổ thuộc ĐTC Hội An có giá trị về nhiều mặt nhất là về kết cấu kiến trúc. Mặt dù miếu mang hình thức và kiểu thức của người Trung Quốc nhưng nhìn chung về kết cấu trang trí ta thấy nó là 1 công trình có kết cấu trang trí đặc sắc

đặc biệt là do thợ địa phương (*Kim Bông*) đã làm nên. Qua đó nó cũng là một minh chứng cho chúng ta hiểu được toàn bộ kiến trúc trong tổng thể đô thị thương cảng xưa.

Di tích được giới khoa học xã hội quan tâm nghiên cứu bởi vì tại đây còn chứa đựng rất nhiều thông tin về dân tộc học, xã hội học ...

Hệ thống hoành phi câu đối với nội dung phong phú chứa đựng dồi dào triết lý nhân sinh có giá trị văn hóa cao không những giúp cho việc giáo dục định hình nhân cách, lối sống của con người trong xã hội phong kiến xưa mà còn có tác dụng tốt trong xây dựng nếp sống mới, con người mới hôm nay.

VIII/ Trạng thái bảo quản di tích:

Trước kia miếu vẫn có người trông nom bảo quản nhưng đến năm 1975 do sự tín ngưỡng của nhân dân địa phương miếu bị đóng cửa do Phường Minh An quản lý nhưng không được chú ý đúng mức, không có người thường xuyên quét dọn. Đến năm 1987, miếu được giao lại cho Ban QLDT thị xã quản lý cho đến nay. Miếu hiện có người bảo vệ và trông nom thường xuyên.

Qua các lần tu sửa trên, đến nay miếu chỉ tu sửa nhỏ (*dội ngói, sơn lại các cây cột và các mảng chạm khắc*) không tu sửa lớn và vẫn giữ được trạng thái cũ, các hiện vật vẫn được bảo quản tốt.

IX/ Các phương án sử dụng di tích:

Vì nằm trong tổng thể kiến trúc ĐTC được Bộ văn hóa xếp hạng nên đã được địa phương, tỉnh và Trung ương có dự kiến phương án bảo vệ và sử dụng di tích. Năm 1985 xí nghiệp bảo quản trùng tu di tích Trung ương phối hợp với Ban QLDT đã lên phương án tu bổ, đo đạc, đặc họa và công văn đề nghị xin xếp hạng riêng di tích này nhưng vẫn chưa được công nhận, mặc dù Miếu Quan Công là một loại hình miếu có giá trị lớn nhất đồng thời đây là điểm tham quan cho du khách trong và ngoài nước.

Để có điều kiện phát huy tác dụng của di tích, đã đề nghị Bộ công nhận cấp bằng cho di tích.

X/ Cơ sở pháp lý bảo vệ di tích:

Miếu đã được đưa vào chế độ bảo vệ của nhà nước từ năm 1985 sau khi Bộ văn hóa ra quyết định số 506/QĐ-VH ngày 19/3/1985 công nhận khu phố cổ Hội An. Bên cạnh đó có biên bản khoanh vùng bảo vệ qui định rõ phạm vi và giới hạn di tích từng khu vực bảo vệ do UBND tỉnh QNĐN ban hành ngày 22/3/1985.

XI/ Những tư liệu bổ sung:

Theo Hải Ngoại ký sự của Thích Đại Sán, khi đến Hội An năm 1695 ông đã nghỉ chân tại Quan Phu Tử Miếu một thời gian.

Một biển sắc phong (*gỗ*) hiện treo trước miếu có ghi niên đại Khánh Đức Quý Tỵ niên (*1653*).

BAN QUẢN LÝ DI TÍCH HỘI AN
Trưởng ban

Đã ký

Nguyễn Văn Phi

Hội An, ngày 30 tháng 9 năm 1991
Người lập lý lịch

Đã ký

Nguyễn Thị Nhung

T/M UBND THỊ XÃ HỘI AN
Phó Chủ tịch

Đã ký

Phạm Ngọc Giải

SAO NGUYỄN BẢN CHÍNH